

MUSTAFA ÇİFTÇİ • Kiraz Çiçeği Kolonyası

MUSTAFA ÇİFTÇİ 1977’de doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Yozgat’ta tamamladı. 1999 yılında Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi’nden mezun oldu. 2000-2001 yıllarında Güney Afrika Cumhuriyeti’nde bulundu. Dönüşünde İngilizce okutmanlık, metin yazarlığı, radyo ve TV programcılığı yaptı. Evli ve iki çocuk babasıdır. Çeşitli dergilerde yayınlanmış hikâyelerini *Adem’in Kekliği* ve *Chopin* (Ülke Edebiyat, 2012; İletişim Yayınları, 2015) adlı kitabında topladı. İkinci kitabı *Bozkırda Altmışaltı* (İletişim Yayınları, 2014, öykü), Türkiye Yazarlar Birliği tarafından “2014 Yılının En İyi Hikâye Kitabı” seçildi. *Ah Mercimeğim* (İletişim Yayınları, 2017, öykü), *Kalfa Uykusu* (İletişim Yayınları, 2021, deneme), *Ağlaya Ağlaya Öldük Anam Bacım* (İletişim Yayınları, 2021, öykü) ve *Kiraz Çiçeği Kolonyası* (İletişim Yayınları, 2025, roman) dışında (Tanıl Bora’yla birlikte) iki derleme kitabı da bulunmaktadır: *Yengeler Cumhuriyeti* (İletişim Yayınları, 2017) ve *Enişte Risalesi* (İletişim Yayınları, 2019). Çiftçi, 2016 yılında da Necip Fazıl Ödülleri kapsamında “İlk Eserler Ödülü” almıştır.

İletişim Yayınları 3597 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 651

ISBN-13: 978-975-05-3878-0

© 2025 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2025, İstanbul

EDİTÖR Duygu Çayırıcıoğlu, Emre Bayın

KAPAK Suat Aysu

KAPAK İLLÜSTRASYONU Nuray Dugi Ç.

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Berfin İnan

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44870

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/41

Bağcılar 34218 İstanbul · Tel: 212.445 32 38

CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6

Bağcılar 34218 İstanbul · Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

MUSTAFA ÇİFTÇİ

Kiraz Çiçeği Kolonyası

*Anamın adı ağızımın tadı
kızım Leyla'ya sevgiyle...*

Servet, okulun en güzel kokan çocuğu idi. Kokusunun adını soranlara gülümseyerek “Kiraz çiçeği kolonyası,” derdi. Bir de huyu vardı, sınav kâğıtlarına bir damla bu kolonyadan damlatırdı ve öyle teslim ederdi kâğıdını.

Sınav kâğıtları güzel koksa da Servet’in okul hayatı çürük dişlerle dolu bir ağız gibiydi. Dışarıdan bakınca çürük diş belli olur mu? Olmaz ama ağızını açtığında çürük diş koku yapar, sancılandırır, eziyet verir. İşte Servet’in okul durumunu öğrenmek demek, Servet’in ağızını açması gibidir. Babası Mecit Efendi okula durumunu sormaya gidince, Servet’in sayısal derslerinin acınası hali ortaya saçılır. Matematikçi diyecek söz bulamaz. Fenci öğretmenler odalarından çıkar gider. Ama tüm hocaların içinde sadece edebiyatçı Belgin Hoca umut verir.

“Kompozisyonu pek iyi. Nasıl nakışlı bir kalemi var görmeniz. Servet’in kompozisyonlarını diğer öğrencilerime örnek olsun diye saklıyorum. Dilbilgisi kırık dökük ama bu çocuğa sahip çıkalım, ne olur?”

“Sahip çıkmasına çıkalım da hoca hanım, sadece edebiyat

ne işe yarayacakmış ki? Bizim fabrikadakilere sordum. Yazılarını hocası saklıyormuş dedim. Bu çocuk ileride ne olur, dedim. Örtmen ataması olmaz. Dershaneler para vermez. Öyle elinde kitapla gezer durur, dediler. Yani durum böyleyken hoca hanım endişeleniyoruz annesiyle biz.”

Mecit Efendi'nin son söylediği yalan idi. Yani annesiyle beraber oğulları Servet için endişelenmeleri yalandı. Çünkü anne Reşide hiç umursamazdı, okulmuş, dersmiş, vız gelir tırıs giderdi. Onun oğlunda tek isteği akşam olmadan eve gelsin. Beraberce ikindi kahvaltısı gibi çeşnili bir sofraya kurşunlar ve Servet okuduğu edebiyatçılardan parça parça hikâyeler anlatsın. Bu kadarı onun için yeterdi. Servet liseye başlamadan evvel onlar bu ikindi kahvaltısına başlamışlardı bile. Çünkü annesi çocukken keşfetmişti. Servet masalçı çocuklardandı. Ayakkabısını bağlayışını anlatsa bile masal tadı verirdi. Böyle oğul kaçır mı hiç? Reşide her yerde oğlunun anlattıklarını dinlerdi. Esasen her şeyi dinlemeyi severdi. Genç kız iken radyo dinleyişini görseydiniz. Sünger suyu nasıl emerse Reşide de öyle dinlerdi radyo ne çalarsa. Televizyon çıkınca zaten deli olmuştu. Anlatılanlar bir de kıpırdayınca “Herhalde bundan öte icat olmaz. Bu son artık...” demişti. Hikâyeye böylesine meraklı anneye Allah Servet gibi bir çocuk vermişti.

Servet evde roman, hikâye okurken aklına diğer dersleri gelince gözlerini sıkıca kapatırdı. O zaman bir karanlık çökerdi. Dişlerini sıkır, öylece üç-beş saniye kalırdı. Sanki bu kapanma hali bir şifa olurdu. Diğer dersleri unuttur okumaya devam ederdi. Annesi bu kendini sıkmalarını görmemişti henüz. Bir kere babası denk gelmişti. Ama babasıyla arasındaki ilişki böyle incelikleri kaldıracak bir ilişki değildi. Babası ne olduğunu anlamadı zaten. Servet de bir daha babasının yanında kendini sıkmadı. Ama bu kendini sıkmalarına bir ad buldu, “Dalışa geçiyoruz,” di-

yor, kendini sıkıyor sonra her şeyi birkaç saatliğine unuttu-
yordu.

İkinci olunca annesi sofrayı kurardı. Çaydanlığı yanları-
na alırlardı mutfağa git gel olmasın diye. Sofrayı makatın
üzerine kurarlardı. Bir anne, bir oğul başlarlardı yemeye.
İkinci sofraları başka evlerde zengin olur. Çünkü ikinci
sofraları konu komşu gözeterek kurulur. Kimse eli boş gel-
mez. Her komşu bir kap getirse sofrada nevaleyi koyacak
yer kalmaz. Ama Reşide, oğlu Servet ile ana-oğul sofra ku-
runca ne kadar çabalasa da sofra biraz boynu bükük, iri
kuşlar gibi olur. İri kuşlar yaralanınca geç iyileşirler, hatta
uçmayı unuturlar. İşte kocaman yuvarlak bir tahta üzerine
kurulan bu sofra da, zengin kurulacağı günleri bekler gibi
mahzun idi.

Ama sofra mütevazı olsa da, zaten Servet az yer. Çok çay
içer. Anası ne kadar ısrar etse de Servet kuş kadar yer. Sanki
lokma almaz da tabaklar arasında sekerek gezer. Reşide is-
ter ki, sadece ekmek bile yese karnını güzelce doyursun. O
zamanlar çok ekmek yiyen erkekleri severdi hanımlar, kız-
lar, gelinler. Ekmek yer gibi sağlam olsun duruşları oğulla-
rımızın, eşlerimizin, diye düşünürlerdi. Ama Servet hamura
abanmak ile erkeklik olmayacağını bellemiş gibi az ekmek
yedi. Sonra eline bardağı alır. Bu son bardak hiç bitmez.
Çay soğur. Bardak Servet'in elinde bir oyunağa döner. Bir
de çayı ışığa doğru, ikinci kızılığına doğru tutunca bardak
bir masal küresi olur. Hem çaya bakar hem anlatır Servet.

Servet hikâyeyi nakış gibi işler ama onda genç kızlara
mahsus sabır yoktur. Nakış işi sabır işi. Servet kızgın demi-
ri döve döve tılsımlı kılıçlar yapan usta gibidir. Bazen ateşi
harlar. Yani hikâyeyi hızlandırır. Annesini heyecanlandırır.
Bazen tek tempo ile anlatır. Aynı hızda uzun zaman döver
demiri sanki. Sonra “coss” diye kızgın demire su verir.
Hikâye biraz aralanır. İşte o zaman Servet elindeki soğumuş

çayı yeni görür gibi olur. Soğumuş çaydan bir yudum alır ama yeni çay istemez. Ve ayak değiştirir. Yani bağdaş kurarak anlattığı hikâyesine artık dizini dikleştirip oturarak devam edecektir. Artık demir tavına gelmiştir. Servet bütün gücüyle hikâyeye abanır. Vura vura hizaya getirir hikâyeyi. Reşide Hanım hikâye dinlerken ha bire çay içer. Ve farkında olmadan ha bire çörek yer. Zaten hikâyeyi tekdüze değil de böyle inişli çıkışlı anlatırsa bir insan, karşıdaki ellerine hâkim olamaz. O eller artık hikâyeye figüran olur. İşte Reşide'nin de elleri ne yaptığını bilmeden sofrada gezinirdi.

Hikâye bitince artık Servet yorulmuştur. Annesinden çayı ısıtmasını ister. O zaman Reşide Hanım yerinden yekinir ama kalkamaz. Dizleri uyuşmuştur. “Vay ömrüm...” der. Servet güler, “Ömrünün tüm yükünü bu dizler çekti hem mi?” Gülüşürler. “Bu dizlerim de ağrımasa her yerimden memnunum, tek huzursuzluğum bu dizlerim.” Dizlerini ovuştururken oğluna bakar. Analar nasıl severse öyle sevmek ister. Öyle kul olmalar, kurban olmalarla okşamak ister. Ama Reşide Hanım kurban olmayı hep içinden diler. Geriye sadece oğlunu okşaması kalır. Onu bari yapabilirsem diye zorlar kendini ve saçlarını okşar. Sevgisini zor gösterir Reşide. Ayrıca hikâye için teşekkür de etmez. Sanki bu hikâyeler Servet'in mürüvvetidir. Servet anasına böyle hizmet etmektedir. Reşide Hanım'ın oğlundan alacağı murat budur. Bu çocuk okumuş, okumamış hepsi boş laftır, bu çocuk bu sofralar ile annesini madden değil ama manen doyurmaktadır. Anasını doyuran çocuktan daha kıymetli ne olur?

Baba Mecit Efendi bu ismi almadan evvel epeyce bir zaman hangi işi bulursa o işte çalıştı. Yani “Efendi” ismi takılana kadar sadece Mecit idi. Bedenen zayıf olduğundan ağır işlerden sonra hasta olmasıyla meşhurdu. Mesela bir varlıklı aile uzak bir çeşmeden su istedi. Mecit Efendi el arabasını aldı. Yola düştü, suyu getirdi. Ama o kadar çok terlemişti ki getirdiği sudan bir bardak içmek istedi. Ev sahipleri, “Keşke çeşmeden içseydin,” deyince küstü. Suyun parasını da almadı. Gitti bir mahalle çeşmesinden yutkunarak, ağlamanın için kendini zor tutarak su içti. Hastalandı, yatağa düştü, “Bir daha kimseye su getirmem,” dedi. Uzun uzun küstü. Sonra mesela bir inşaatta çimento taşımaya başladı. Herkes el arabasıyla dört torba taşırken o ancak üç tane taşıyabildi. Yevmiyesini az verdiler, hem zaten beli de ağrımıştı. Küstü yine.

Mecit uzun zaman orada burada oyalanırken bir hayır sahibi çelik kapı fabrikasında Mecit’i işe soktu. Bedeni zayıf olan Mecit çelikle iş gören yerde ne yapacaktır? Ona da bir çare bulunur. Fabrikada bulunan mühendislerin ofislerinde

ayak işlerine bakacaktır. Şimdi “ofis boy” dedikleri kişiye evvelden “müstahdem” derlerdi ve isminin sonuna “efendi” hitabını eklerlerdi. İşte fabrikaya girince artık “Mecit Efendi” diye çağırıldılar.

Mecit Efendi fabrikada düzenli bir gelire sahip olunca evlendirmek istediler. Zaten annesi de babası da tarihini pek kimsenin hatırlamadığı bir zamanda göçüp gitmişti. Garip-ler mezarlığına gömeceklerdi ama araya adam soktular da Mecit Efendi’nin ailesinin bir mezarı oldu. İşte o mezarın başına gidip konuşurdu Mecit Efendi. “İş buldum şimdi evlenmek isterim, ana, baba,” dedi bir gün. Yine hayır sahipleri el attılar. Komşu kızları Reşide’ye dünür oldular. Alışveriş ve diğer işlemler pek hızlı oldu. O zaman Mecit Efendi dünyada “olacak işler” ve bir de “olmayacak işler” olduğunu anladı. Ve “olacak işler” kendi temposunda kolayca olup bitiyordu. Ama bir iş olmayacaksa türlü engeller çıkıyordu.

Reşide okuma yazma bilmeyen bir kız idi. Evliliklerinin ilk günlerinde Mecit Efendi fark etti ki Reşide konuşmuyor. Sadece konuşulana dinliyordu. İnsan karşısında dinleyen birini bulunca anlatası geliyor. Mecit Efendi de anlattı. Reşide hiç sıkılmadan dinledi. Mecit Efendi artık işyerinde olanı biteni anlatıyordu ve Reşide dinliyordu. Mecit Efendi kendini dinleyen birini bulunca pek neşelendi, huzur duydu, akşam olsa da anlatsam diye bekler oldu. Ciddiye alındığını hissetmek ona pek iyi geldi. İşyerinde daha bir istahla çalıştı. Sanki işyerinde bir tiyatro oynuyordu da aynı tiyatroyu akşam olunca Reşide’ye anlatacaktı.

Yeni çift bir karar aldılar. Daha doğrusu Mecit Efendi kararını ona açıkladı. “Hanım ben tek çocuk isterim. Birden fazla çocuğu benim omuzlarım taşımaz. Fabrikaya girdim de cebim para gördü. Bu halimizle birden fazla çocuk bizi yük altında inleyen katır gibi ‘tosur tosur’ ettirir.” Reşide itiraz etmedi.

Yeni çiftlere küçük, avlulu mütevazı bir ev tuttular. Mecit Efendi'nin maaşı ancak karın doyurmaya yeterdi zaten. Bu sebepten bu ev onlar için makuldü.

Mecit Efendi fabrikada çalışırken bir şeyi anlamıştı ki burada sana verilenin dışında kendin de işine iş katarsan ve senden istenmeden bazı şeyleri kendiliğinden yaparsan kıymetin artıyor. Böylece daha nasıl faydalı olurum diye düşünene düşünene incelikler yapmaya başladı. Mühendisler toplantıya geçerken yakın gözlüklerini unutur, Mecit Efendi onlar unuttuklarının farkına varmadan hemen gözlüğü yetiştirir. Patron kahve içerken yanına soğuk su istemez. Onun suyunu ılık hazırlatır. Böyle ufak tefek şeylerin yanı sıra Mecit Efendi takım elbisesini hiç çıkarmaz. Fabrikadaki mühendis kısmından cesaret alarak takım elbise almıştır. Giydiği ilk gün cesaret edip mühendislerden birine sormuş, “Nasıl olmuş takım mühendis bey?” demiş. Mühendis çalıştığı işten başını kaldırıp geriye yaslanmış, gülümsemiş, “Jilet gibi olmuşsun Mecit Efendi,” demiştir. O gün artık ciddi bir işte çalıştığının farkına varmış ve takım elbisesini bir kere bile çıkarmamıştır. Bu arada Mecit Efendi'nin yaşı bazı mühendislerden büyük olsa da herkes “efendi” der çünkü iş hayatımız müstahdemlere nasıl hitap edilecek sorusuna çok zaman evvel bu formülü bulmuştur. “Abi” deseler olmaz. “bey” deseler, müstahdemden “bey” olmaz. En iyisi “efendi” demektir. Mecit Efendi de böylesine çoktan razıdır zaten.